

Pozdvižení na vsi je třeba

Inscenace Kalibův zločin nahlíží pod pokličku psychického nátlaku v rodině.

S výrokem z filmu Vesničko má středisková, že na venkově je morálka nezkažená, by asi spisovatel Karel Václav Rais nesouhlasil. Když v roce 1892 napsal Kalibův zločin, věděl o venkově své. Včetně jeho neduhů. Silné dramatické dílo převedl do divadelně adaptace Bedřich Vrbský. Sám ho ale nikdy neuvedl. Nyní ho přepracoval pro Východočeské divadlo Břetislav Rychlík. Ten už v Pardubicích úspěšně uváděl. Konec masopustu a nyní se k podobnému tématu vrátí.

Starý mládenec a dobrák od kosti Vojtěch Kaliba se nechá vlákat do sňatku. Prsty v tom má švagr Smrž, který Vojtu dovede k sestřenci své matky, staré Boučkové, která má krásnou dceru Karlu. Z obou se pak vykloubou drsné manipulátorky. Vojtu sice varuje otec Kaliba, ale není mu to nic plat-

né. A tak se Boučková s Karlou nastěhují k Vojtovi do domu a rozjedou své intriky naplno. Hodný Vojta si brzy musí volit mezi láskou k nové ženě, která ho ale odmítá, a dosud dobrým vztahem k otci. A jak to tak při psychickém týrání ze strany silných žen bývá, nemůže bitvu vyhrát. Což vede k tragickému konci.

Inscenace se opírá kromě napínavého náboje samotného textu o silné herecké výkony. Milan Němec ztvárňuje Vojtu Kalibu s naléhavým a později utrápeným výrazem postavy, která se emocionálně proměňuje. Jeho starostlivý otec v podání Martina Mejzlíka budí v divákách až soucit, jak můžou rodinné vztahy zasáhnout do života. Vůbec muzské role zdobí inscenaci včetně souseda Kukelky, kterého hraje ředitel divadla Petr Dohnal, nebo oproti knize mírně upozaděného Smrže, jehož bohémsky, leč trochu i vypočítavě hraje Ladislav Špiner. Dvojice žen Boučkových, tedy matka (Romana Chvalová) a dcera Karla (Jana Ondrušková), se jeví divákovi

Intrikářské ženy ONDŘEJ BOUŠKA

až nepřijemně upřímně, což vede k zamyšlení, jaký časový přesah dílo Raise má. Samotné herečky priznaly, že jednou z inspirací pro ně byla Jana Nečasová, dříve Nagyová, a její chování v odposleších.

Další rovinnou hry je vykreslení venkovského života pomocí dobových písní i emocionálně silných melodií v podání Jiřího Pavlice. Roli sehrají i masopustní masky, specifické kostýmy či osobitá mluva 19. století. Skvělá je scéna Jana Štěpánka, kde se z několika židlí, stolu a postele dá pomocí lehkých úprav nazornost několik místností a těžká vrata

Kalibův zločin

Východočeské divadlo v Pardubicích uvádí inscenaci v režii Břetislava Rychlíka.

- **Scéna:** Jan Štěpánek
Kostýmy: Markéta Sládečková
Hudba: Jiří Pavlica
Nejblíže reprízy: dnes a zítra v 19.00, 20. 2. v 18.00

symbolizují odchod ze statku, ale i vězení. V horním patře horizontálně dělené scény se dokreslují obrazy, které doprovázejí hlavní „dolní“ děj, či odtud znějí zmíněné písně.

Kalibův zločin, v němž se kvůli rodinným vztahům a boji o majetek včetně intrik a soudů stává z jednoho dobrého muže zoufalý kriminálník, má přesah i do současnosti. Takové pozdvižení na vsi, kde o sobě všichni všechno věděli a jedna pomluva stačila na pošpinění, je potřebné připomínat, protože mnohých z toho se v různých podobách děje také dnes. **PAVEL URBAN**